

PURVAMIMAMSA

Dr. V. R. Muralidharan,
Professor, Department of Sanskrit,
Sree Sankaracharya University of Sanskrit,
Kalady.

Introduction

Mimamsa is one of the major schools of Indian philosophy and can be rightly called Vaidikadarsana in the true sense of the term. It is concerned with both mundane things and also supra mundane matters like life after death, religious duties and their results. These topics are the dominant features of the ethical, religious and philosophical teachings of the Vedas and Brahmanas. Mimamsa is closely connected with the Vedas. Thus interpretation of the Vedas came to attract the main attention of the Mimamsakas. In interpreting the Vedas and explaining the ritualistic performances, Mimamsa has formulated its own rules and doctrines. The main traditional orthodox systems (*Vaidika darsana*) of Indian Philosophy are Nyaya, Vaisesika, Samkhya, Yoga, Mimamsa and Vedanta. Among the heterodox systems (*Avaidikadarsana*) are included Buddhism, Jainism and Lokayata. This traditional classification of Indian philosophical systems into *Vaidika* and *Avaidika*, i.e. '*Astika*' and '*Nastika*', is only former and one has to go deep into their doctrines to find out the extent to which they accept the authority of Vedas. The only two systems which fully accept the authority of Vedas are the Mimamsa and the Vedanta. At the same time Mimamsa was not a theistic system in the beginning. As A. K. Warder points out: 'The Mimamsa proper remained basically atheistic, though some of its later writers proposed to make a place in it for god'.

The term '*mimamsa*' is derived from the root '*man*' to think, with the desiderative suffix '*san*' in the feminine form and it is used to denote doubt and discussion with regard to the point of Vedic ritual. This term is found used in the ancient texts of Sanskrit in its nominal and verbal forms.

SANKHYA PHILOSOPHY

Dr. T. Mini,
Professor,
Department of Sahitya,
Sree Sankaracharya University of Sanskrit,
Kalady.

Sankhya is one of the most ancient systems of Indian Philosophy. This paper is an attempt to study this system of Philosophy based on its history, principles and major works. While studying the history of Indian Philosophies the opinion of M. Hiriyanna is notable. He traces the gleanings of Indian Philosophies from the R̥g Veda mantras. He considers that Indian Philosophy has a history of thirty centuries. He divides their history into two periods.

1. Last centuries of Vedic era.
2. The early stage of development of classical Sanskrit Language. He considers that more or less all the darśanas liberation from worldly life as their ultimate aim. To each one of them liberation is different and path for it is also different.

History of Sankhya

As earlier stated Sankhya is of very ancient origin. Scholars who studied this darśana are of the opinion that it might have formed before sixth century B.C. Its union with Yoga darśana is a later phenomenon. Sankhya represents the Philosophical aspect and Yoga the practical ways for controlling oneself. Many scholars had studied this darśana. Some notable scholars among them are mentioned here. Richard Garbe, Joseph Delwar, Paul Olter Mayor, Hermann Oldenburg, A. B. Keith, Max Muller, Franklin Edgelton, E. H. Jhonson, Eric Faulkner, G. J. Larson and J. A. B. Van Buitnen are the foreign Indologists who had made remarkable studies on Sankhya. Modern Indian scholars of Philosophy like S. Radhakrishnan, S. N. Das Gupta, M. Hriyanna, Debi Prasad

ഡോ. ടി. മിനി

ഭാരതീയ ചിന്താധാരകളിൽ സാംഖ്യദർശനത്തിന്റെ പ്രഭാവം

ഏതു സമൂഹത്തിലും 'ചിന്താ മണ്ഡല'ത്തിന്റെ പ്രസക്തിയോടെ ദർശന പദ്ധതികൾ രൂപം കൊള്ളുന്നു. ഭാരതീയ സമൂഹത്തിലെ ഒരു പ്രാചീന ഘട്ടത്തിൽ വിഭിന്ന ചിന്താധാരകൾ ഉത്പത്തിയും വികാസവും ആർജ്ജിച്ചു. ഇതിന്റെ സാമൂഹിക സാഹചര്യം വിശകലനാർഹമാണ്. ബുദ്ധ-ജൈന ദർശനങ്ങളുടെ ആവിർഭാവകാലത്തെക്കുറിച്ച് സൂചിപ്പിക്കുമ്പോൾ മഗധയിൽ (അന്നത്തെ പ്രധാന സാമ്രാജ്യങ്ങളിലൊന്നാണല്ലോ മഗധ) അക്കാലത്ത് രൂപം കൊണ്ട നിരവധി ചിന്താധാരകളിൽ രണ്ടെണ്ണം മാത്രമായിരുന്നു അവ എന്ന് ഡി.ഡി. കൊസാംബി അഭിപ്രായപ്പെടുന്നുണ്ട്. ബുദ്ധ ജൈനഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ നിരാകരിച്ചിരിക്കുന്നതുകൊണ്ട് മാത്രമാണ് ചില ചിന്താപദ്ധതികൾ അന്നുണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയുന്നത്. ദീർഘനികായത്തിന്റെ ആമുഖസൂക്തത്തിൽതന്നെ ഇത്തരത്തിലുള്ള അറുപത്തിരണ്ടു കൂട്ടരെപ്പറ്റി പറയുന്നുണ്ട്. അന്നത്തെ രാജാക്കന്മാരുടെ മതകാര്യങ്ങളിലുള്ള ആഭിമുഖ്യത്തെയും ഡി.ഡി. കൊസാംബി ഇവിടെ സൂചിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. 'ഉത്പാദനത്തിലധിഷ്ഠിതമായ ഏതോ അടിയന്തിരാവശ്യങ്ങളുടെ പ്രതിഫലനമാണ് ഈ പുതിയ മതങ്ങൾ എന്ന് അദ്ദേഹം വിലയിരുത്തുന്നുണ്ട്.

ഇങ്ങനെ വിഭിന്നമായ തലങ്ങളിൽ നിരവധി ആശയസംവാദങ്ങൾ അക്കാലത്ത് നിലനിന്നതായി കാണാം. സാംഖ്യം, ഹേതുവിദ്യ തുടങ്ങിയവയുടെ ആശയങ്ങൾ അക്കാലത്ത് പുഷ്ടിപ്രാപിച്ചിരുന്നു. ബുദ്ധന്റെ ആദ്യകാല ഗുരുക്കന്മാരിൽ ചിലർ സാംഖ്യവാദികളായിരുന്നു എന്ന് കരുതപ്പെടുന്നു. ഉപനിഷത്തുകളിലും, മറ്റു വൈദിക ഗ്രന്ഥങ്ങളിലെ ചില അംശങ്ങളിലും ദാർശനിക ചിന്തകൾ വളർച്ച നേടുന്നതായി കാണാം. എവിടെയാണ് ഒരു ദർശനത്തിന്റെ ചിന്തകൾ ഉരുവം കൊള്ളുന്നത്. പ്രാചീന ഭാരതത്തെയും അതിന്റെ വൈവിധ്യമാർന്ന ജീവിതചര്യകളെയും

ഡോ. സുനിൽ പി. ഇളയിടം

വംശമഹാവൃക്ഷം

ആമുഖം

നൈമിശാരണ്യത്തിൽ, ഒരു വ്യാഴവട്ടം നീണ്ടുനിൽക്കുന്ന യജ്ഞത്തിനായി ഒത്തുകൂടിയിരിക്കുന്ന ശൗനകാദിമുനിമാരുൾപ്പെട്ട ഋഷിവൃന്ദത്തിനരികിലേക്ക് ലോമഹർഷണപുത്രനായ ഉഗ്രശ്രവസ്ത്വ് എത്തിച്ചേർന്നു. താങ്കൾ എവിടെനിന്നു വരുന്നു എന്നാരാഞ്ഞ മുനിമാരോട് പുരാണപ്രസിദ്ധമായ സമന്തപഞ്ചകവും കരുക്ഷേത്രയുദ്ധഭൂമിയുമെല്ലാം കണ്ടാണ് താൻ വരുന്നതെന്ന് സൂതപുത്രനായ ഉഗ്രശ്രവസ്ത്വ് പറഞ്ഞു. ജനമേജയന്റെ സർപ്പസത്രവേദിയിൽ ആലപിച്ച മഹാഭാരതകഥകൾ മുഴുവൻ കേട്ടതിനുശേഷമാണ് താൻ യാത്രപുറപ്പെട്ടതെന്നും സൗതി മുനിമാരോട് പറഞ്ഞു. അത്രമേൽ പ്രസിദ്ധമായ മഹാഭാരതചരിത്രം തങ്ങൾക്കും കേൾക്കാനാഗ്രഹമുണ്ടെന്ന് പറഞ്ഞ ഋഷിവൃന്ദത്തിന് മുമ്പാകെ ഉഗ്രശ്രവസ്ത്വ് മഹാഭാരതകഥാഖ്യാനം ആരംഭിച്ചു.:

“ആചഖ്യുഃ കവയ കേചിത്

സംപ്രത്യോചക്ഷതേപരേ

ആഖ്യാസന്തി തഥൈവാന്യേ

ഇതിഹാസമിമംഭൂവി” (ആദിപർവ്വം 1:24).

“സർവ്വരാലും ആദരിക്കപ്പെടുന്ന ആ കഥ ഇതിനകം പലരും പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്; ഇപ്പോഴും പലരും പറയുന്നുണ്ട്; ഇനിയും പലരും പറയുകയും ചെയ്യും.” (“ഓതിട്ടുണ്ടോതിടുന്നു, ണ്ടിങ്ങോതിടും പലരുഴിയിൽ/ഇതിഹാസമിതത്യന്ത മതിയാർന്ന മഹാജനം” എന്ന് കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ പരിഭാഷ) എന്നു പ്രഖ്യാപിച്ചുകൊണ്ടാണ്

ഡോ. സുനിൽ പി. ഇളയിടം

കേരളീയ നവോത്ഥാനവും സംസ്കൃതവും

ഒന്ന്

ഈ സെമിനാറിൽ മുഖ്യപ്രഭാഷണം നടത്തുന്നതിൽ ചില പരിമിതികൾ എന്നെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളമുണ്ട്. കാരണം സംസ്കൃതഭാഷയിൽ നേരിട്ട് പരിജ്ഞാനമുള്ള ഒരാളോ, അതിന്റെ അടിസ്ഥാനപ്രമാണങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുള്ള ഒരാളോ അല്ല ഞാൻ. പൊതുവായ ധാരണകളെ മുൻനിർത്തിയിട്ടാണ് ഞാൻ ഇവിടെ സംസാരിക്കുന്നത്. അത് മിക്കവാറും ദ്വിതീയ പ്രമാണങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചുകൊണ്ടുമാണ്. അതുകൊണ്ട് ഞാൻ പറയുന്ന ആശയങ്ങളിൽ ഈ രണ്ടു കാര്യങ്ങളുടെയും പരാധീനതകൾ ഉണ്ടാകും എന്ന് ആദ്യമേ സൂചിപ്പിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

കേരളീയ നവോത്ഥാനവും സംസ്കൃതവും എന്ന വിഷയത്തെക്കുറിച്ച് പറയുമ്പോൾ, നവോത്ഥാനം എന്നാലെന്താണ് എന്നുകുടിനോക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഒരു കാൽനൂറ്റാണ്ടുമുൻപ് നവോത്ഥാനം എന്ന ആശയത്തെക്കുറിച്ച് വലിയ സംവാദങ്ങളൊന്നുമില്ല. യൂറോപ്യൻ നവോത്ഥാനത്തെക്കുറിച്ചായാലും ഇന്ത്യൻ-കേരളീയ നവോത്ഥാനത്തെക്കുറിച്ചായാലും പൊതുവെ സ്വീകാര്യമായ ആശയങ്ങളാണ് അന്ന് നിലനിന്നിരുന്നത്. മധ്യകാല മതാത്മകതയിൽ നിന്നും നാടുവാഴിത്തത്തിന്റെ ആചാരപരതയിൽനിന്നും അന്ധവിശ്വാസങ്ങളിൽനിന്നുമൊക്കെ മനുഷ്യരാശി ആധുനികതയിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുന്ന ഒരു സന്ദർഭമാണ് നവോത്ഥാനം എന്ന ആശയം. നവോത്ഥാനത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പൊതുവായ ഒരു ധാരണ ഇതാണ്. അതിന്റെ വിശദാംശങ്ങളിലൊക്കെ മാറ്റമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും ഈയൊരു കാഴ്ചപ്പാട് പൊതുവെ സ്വീകരിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ആ നിലയിൽ നവോത്ഥാനം ആധുനികതയുടെ അർത്ഥമാണെന്നു പറയാം. ആ അർത്ഥത്തിൽ രൂപമെടുത്ത ആശയങ്ങളും പ്രസ്ഥാനങ്ങളുമാണ് പിന്നീട് ആധു

ഡോ. വി.ആർ. മുരളീധരൻ

കേരളീയസംസ്കൃതപാരമ്പര്യത്തിന്റെ കൈവഴികൾ

കേരളീയസംസ്കൃതപാരമ്പര്യത്തിന്റെ മുഖ്യമായ കൈവഴികൾ കണ്ടുപിടിച്ചു ചിന്തിക്കുമ്പോൾ ചരിത്രപരവും സാഹിത്യവും സാമൂഹ്യവുമായ ചിന്തകൾ പ്രസക്തങ്ങളാണ്. കേരളത്തിൽ സംസ്കൃതമാണ് ഉദയംകൊണ്ടത് എന്ന ചോദ്യത്തിന് ഔത്തരവാർദ്ധക്യം (വടക്കുനിന്നുള്ളവർ) ബ്രാഹ്മണരുടെ വരവോടുകൂടിയാണ് സംസ്കൃതം കേരളത്തിൽ പ്രചാരംനേടിയത് എന്ന ശക്തമായ മറുപടി പ്രബലമാണ്. അത്തരം വാദങ്ങളെ സമർത്ഥിക്കുന്ന ധാരാളം ലേഖനങ്ങൾ ഗ്രന്ഥങ്ങളും സുലഭവുമാണ്. എന്നാൽ വയനാട്ടിലും മറ്റു മലയാളങ്ങളിലും ഇന്നും പഴയയുടെ അവശിഷ്ടങ്ങളായിക്കൊണ്ടു കിടക്കുന്ന കല്ലറകളും കേരളത്തിലെ സംസ്കൃത പാരമ്പര്യത്തിന്റെ മുഖമുദ്രയായി കണക്കാക്കേണ്ടതാണ്. വിശിഷ്ട സംസ്കൃതപാരമ്പര്യം പെരുമയാർന്ന നിഘണ്ടുസാഹിത്യവും വൈദ്യവും ജനകീയ സംസ്കൃതത്തിന്റെ അടിത്തറകളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നുണ്ടല്ലോ. മലയാളകൃതികളുടെ പ്രയോക്താക്കൾ ജൈനമുനിമാരായിരുന്നു. ഇതിൽ ശ്രദ്ധേയമാണ്. കേരളസംസ്കൃതപാരമ്പര്യത്തിലെ സംസ്കൃതമണ്ണിനെ ശ്രദ്ധിച്ചാൽ ഇക്കാര്യം കൂടുതൽ സ്പഷ്ടമാകും. ഇതിൽ മഹത്തായ ജൈനപാരമ്പര്യം ഇനിയും വേണ്ടത്ര ശ്രദ്ധിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. എന്ന കാര്യം സംശയാസ്പദമാണ്. കേരളവും കടന്ന് ശ്രീലങ്കയിലേക്കു വ്യാപിച്ച ബൗദ്ധരുടെ സഞ്ചാരപഥങ്ങളും തിരിച്ചറിഞ്ഞാൽ സാഹിത്യദക്ഷിണേന്ത്യ മുഴുവൻ വ്യാപിച്ചതിന്റെ മൗലികത ഔത്തരവാർദ്ധക്യം ബ്രാഹ്മണരുടെ മാത്രം സമ്പാദ്യമായി കണക്കാക്കാൻ വിഷമമില്ലാതെ വരും.

സംസ്കൃതപാരമ്പര്യചിന്തയിൽ ആദ്യമേ മനസ്സിലിടേണ്ടതാണ് നേടേണ്ട വസ്തുത കേവലം സംസ്കൃതഭാഷാപ്രയോഗചിന്തയല്ല.

Rtam - II
Proceedings of
Two Day National Level Seminar on
“INDIAN PHILOSOPHY - TRADITION AND RELEVANCE”
December 6th & 7th, 2018

Editor

Parvathy K P

Organized by
Department of Sanskrit
SREEKRISHNAPURAM V.T. BHATTATHIRIPAD COLLEGE
Accredited with B+ Grade by NAAC
Mannampatta, Palakkad, Kerala.

SANKARA AND ADVAITAVEDANTA - KERALA'S CONTRIBUTION TO INDIAN THOUGHT

Dr. K. Muthulekshmi

Professor

Department of Vedanta

Sree Sankaracharya University of Sanskrit

Kannur

Introduction

Advaitavedanta is perhaps one of the Indian knowledge systems that can claim to have generated the most diverse readings and interpretations. For a contemporary researcher working within that discursive tradition, trying to develop a method to delineate the essence of that philosophy, the first task will be about how to approach that philosophical system. Should it be done solely by employing the established theories of that system? But an approach may not bear fruits in developing a comprehensive understanding about it. The methodology adopted, the basic approach followed and the relations between different constitutive concepts etc are to be considered in analysing a system rather than limit oneself to the established theories. Sankara being the most powerful exponent of this system has laid a strong logical foundation for this philosophy so that Advaitavedanta is associated with the name of Sankara first and foremost. First part of this paper is an attempt to explore the essence of Sankara's analytical thoughts which had their continuity in the ages to come.

According to hagiographical sources, Sankara left his native place of Kerala at an early age to embrace sanyasam and spent the rest of his life mostly in several parts of North India. (Kuppuswami. A., 1972:50) It is said that Sankara, as an Advaitin faced an unfriendly approach from the caste centered society of Kerala during his own time. The instance of Sankara coming to perform the last rites of his mother and not getting support of

पतञ्जलयोगदर्शनम्

Dr. M Sathian
Associate Professor
Department of Sahitya
Sree Sankaracharya University of Sanskrit
Kalady

आमुखम्

भारतीयदर्शनानां मुख्यं प्रयोजनं तु मानवानां आत्यन्तिकदुःखनिवृत्तिः आत्यन्तिकसुखप्राप्तित्वं तदर्थमवलम्ब्यमानानि अन्वेषणानि निगमनानि च व्यतिरिक्तानि इति वक्तुं शक्यते। येन केन वा प्रकारेण मनुष्याणां उत्कर्षः श्रेयश्च लब्धुं गहनया रीत्या परिश्रमः आवश्यकीभूतः। तत्परिश्रमस्य विविधाः रीत्या रुचिभेदानुसारितया ससूक्ष्मं प्रकटीभावयन्ति दर्शनानि। सर्वे मनुजाः केनापि प्रकारेण कथञ्चित् दुःखिनो भवन्ति। ईदृशस्य दुःखस्य कारणं किम्? केन उपायेन तत् दुःखं निर्माजयितुं शक्यते? कथं शाश्वतं सुखं प्राप्यते? इत्यादि दुःखनिवारणचिन्ताभिभूताः अस्माकं प्राचीनाचार्याः। सर्वे एकस्मिन् निगमने संप्राप्तत्वात् तस्य फलेन विविधया रीत्या प्रतिपाद्यमानानि तत्त्वानि समजायन्त। तथा हि दुःखनिवारणाय सुखसम्पादनाय च प्रपञ्चरहस्यज्ञानं सम्पादनीयमिति मत्वा आचार्यमुखेभ्यः विविधानि दर्शनानि समजायन्त। वेदानां साधु सामग्र्येण अङ्गीकृत्य रचितानि दर्शनानि आस्तिकदर्शनानि, तथा च वेदानां प्रामाण्यं न युक्तिसहमित्यादि चिन्तयित्वा उत्पद्यमाणानि नास्तिकदर्शनानि इति दर्शनानां द्विधा रीत्या सांख्ययोगन्यायवैशेषिकपूर्वमीमांसोत्तरमीमांसाः एतानि षट् दर्शनानि आस्तिकानि। चार्वाकबौद्धकेन इत्येतानि नास्तिकदर्शनानि।

एतेषां षण्णां आस्तिकदर्शनानां प्रधानभूतं भवति पतञ्जलेः योगदर्शनम्। योगदर्शनस्य मूलस्थापकं हिरण्यगर्भः इति याज्ञवल्क्येन उक्तं, तथाहि विपुलतया तत् शास्त्रं पतञ्जलिमहर्षिणा प्रतिपादितं इत्येति प्रथा। क्रिस्तोः पूर्वं द्वितीयशताब्दे पतञ्जलेः जीवितकालः इति केचित् वदन्ति, चतुर्थशतकं इत्येति पतञ्जलेः योगसूत्रग्रन्थरचनायाः प्राक् एव योगसाधना आनुपूर्व्येण प्रचलिता आसीत्। योगसाधनायाः उपनिषत्सु, महाभारते, जैन-बौद्धदर्शनेषु च सम्यक् प्रतिपादितं दृश्यते। पतञ्जलेः योगसूत्रस्य रचना विमर्शनरीत्या पठति चेत् अनेन ऋषिवर्येण यत्किञ्चित् नूतनं शास्त्रं नैव विरचितमित्यवगन्तुं शक्यते। पतञ्जलेः प्राक् वर्तमानाः योगसाधनाः साकल्येन क्रोडीकृत्य अनेन ऋषिणा वस्तुनिष्ठतया योगसूत्रे व्यरचिष्ट इति एस.एन.दासगुप्त महाभागेन हिस्टरि ओफ इन्दियन फिलोसफि इति ग्रन्थे अभिप्रयोजितं।

LIST OF PAPERS

S. No.	Title/Authors Name	Page No.
1.	Purvamimamsa <i>Dr. V. R. Muralidharan</i>	1
2.	Sankara and Advaitavedanta - Kerala's Contribution to Indian Thought <i>Dr. K. Muthulekshmi</i>	26
3.	Sankhya Philosophy <i>Dr. T. Mini</i>	45
4.	Nyaya Vaisesika as a Samana Tantra Special Reference to Bhashaparccheda <i>P. A. Sruthi</i>	53
5.	Vishishtadvaita- An Analysis <i>Dr. K. Indira</i>	59
6.	पातञ्जलयोगदर्शनम् <i>Dr. M. Sathian</i>	70
7.	The Concept of Puruṣa in Indian Philosophy <i>Dr. M. M. Dhanya</i>	75
8.	प्रत्यक्षविचारः <i>Dr. Harikrishna Sarma</i>	80
9.	Ānandadarsa -The Nature of Philosophy <i>Dr. Jayanisha. Kurungot</i>	84

10.	Reminiscence of Jainism in Wayanad <i>Sreelekshmi K Sudhakar</i>	97
11.	अद्वैतम् <i>Dr. K. Vanisree</i>	101
12.	Importance of Practical Yoga <i>P. D. Vidya</i>	104
13.	ज्ञानस्य मोक्षहेतुत्वं ईशावास्योपनिषदि <i>Dr. C. R. Santhosh</i>	114
14.	Democratic Governance System in Buddhist Saṅgha <i>Dr. K. Soumya</i>	121
15.	Yoga Practice and Stress Management <i>Dr. H. Geetha</i>	131
16.	Importance of 25 Principles in Sankhya Philosophy <i>K. Saranya</i>	141
17.	Relevance of Yoga <i>P. Suja</i>	149